

Kader en teksten vallen onder een

Creative Commons
Naamsvermelding-
NietCommercieel-
GeenAfgeleideWerken
3.0 Unported licentie.

Gelieve te vermelden:

"Eddy De Seranno -
www.samenwerkingskunde.nl"

OS-4
OPTIMALE
SAMENWERKING
- Kader 4

CO-DENKEN
=
CO-REFLECTEREN
(37,39,41,43,45,47)
+
CO-ONTWERPEN
(38,40,42,44,46,48)

CO-REFLECTEREN

CO-DENKEN

CO-ONTWERPEN

39) samen FLEXIBEL DENKEN = o.a.

- onder ogen zien hoe actoren en factoren, oorzaken en gevolgen elkaar beïnvloeden, versterken dan wel verzwakken
- de niet-lineaire verbanden en voorwaarden herkennen die mee leiden tot gewenste of ongewenste gevolgen
- wendbaar de argumenten overwegen vanuit mogelijke nieuwe uitdagingen, kansen en bedreigingen

40) samen SCENARIO'S UITTEKENEN = o.a.

- proactief verschillende denklijnen en draaiboekvarianten uitzetten, en meteen beginnen uitproberen
- de onvoorspelbaarheid van en de wisselwerking tussen (f)actoren incalculeren, en er lessen uit trekken
- voorzien in uitwijkschema's, reserve-plannen en vangnet-scenario's

41) samen DE INTERACTIE SONDEREN = o.a.

- opvattingen m.b.t. de eigen samenwerking onderling met elkaar confronteren
- bespreekbaar maken van inconsistenties, bv. tussen woorden of daden, of tussen beleiden waarden en daden
- opvangen van verdedigende reacties en helpen ombuigen tot gezamenlijke constructieve bijdragen

42) samen INNOVATIEVE IDEEËN SPIJEN = o.a.

- intern en extern levende ideeën, ontwikkelingen en bronnen screenen t.b.v. mogelijke nieuwe toepassingen
- origineel 'out-of-the-box' durven denken en zoveel mogelijk nieuwe suggesties genereren en met elkaar combineren
- creatieve en soms radicale wegen inslaan om nijpende problemen te kunnen oplossen

37) samen HET VERLEDEN VALORISEREN = o.a.

- benoemen, uitgaan en veilig stellen van wat waardevol is, en van alle de bijdragen daartoe van betrokkenen
- bij problemen: inventariseren van oorzaken en aanleidingen, en van de bijdragen van betrokkenen
- lessen uit het verleden inbrengen en vertalen naar het heden

38) samen DE GEEST VRIJMAKEN = o.a.

- vastgeroeste gewoontes en patronen durven loslaten zodat nieuw bewustzijn kan ontstaan
- d.m.v. lichamelijke en/of kunstzinnige activiteit voorkomen van geestelijke overbelasting of eenzijdigheid
- in de fysieke omgeving storende elementen elimineren en ruimte laten voor spontane creatieve conversaties

45) samen GEMENE GROND ONTDEKKEN = o.a.

- met elkaar delen van de wederzijdse mentale modellen, wereldbeelden, praktijktheorieën, overtuigingen en motieven
- op zoek gaan naar dwarsverbanden en connecties tussen onderscheiden ideeën en idealen
- de gemeenschappelijkheid benoemen in de uiteenlopende principes

46) samen EEN TOEKOMSTVISIE SCHETSEN = o.a.

- de contouren van de gewenste situatie op lange termijn beschrijven in termen van inspirerende stippen op de horizon
- de wegen uittekenen die binnen de context van de omstandigheden naar die ideale toekomst kunnen leiden
- deze gezamenlijke droom (als een collectief gevoelde toekomst) met verbeeldingskracht visualiseren

47) samen EVALUEREN EN INTERPRETEREN = o.a.

- terugblikken op (de moraliteit en kwaliteit van) eerdere aannames, motieven, besluiten, processen, oplossingen
- verifiëren/meten/beoordelen van inspanningen en effecten d.m.v. betrouwbare en valide methoden
- toekennen van betekenis aan en verklaren van verzamelde en geanalyseerde evaluatiegegevens

48) samen VONDSTEN UITPROBEREN = o.a.

- het uittekenen van scenario's voortdurend afwisselen met het experimenteren met (elementen van) de bedachte aanpak
- snel bouwen van prototypes om ideeën uit te testen t.b.v. de gewenste aanpak / innovaties / veranderingen / ...
- try-outen van programma's en materiaal met kritische collega's, doelpubliek of cliënteel

43) samen RISICO'S ANALYSEREN = o.a.

- inschatten van waarschijnlijkheid en mogelijk impact van externe bedreigingen en interne zwaktes
- in kaart brengen van mogelijke afbreukrisico's (schade ontstaan door niet vervullen van taken)
- expliciteren en bevragen van mogelijke onzekerheden en foute aannames (bv. toeschrijvingen, gevolgtrekkingen,...)

44) samen PROVOCATIEF PRIKKELEN = o.a.

- (laten) doorgaan met het genereren of verbeteren van ideeën tot collectief enthousiasme ontstaat
- via het schetsen van een droom of utopie elkaar actief stimuleren om (nog) verder door te redeneren
- (mits een warm contact) d.m.v. humor, overdrijving of plagerijen mensen uitdagen het onderste uit de kan te halen

'CO-' / 'SAMEN'

'co-' staat voor 'coöperatief'

'samen' kan o.a. staan voor
- 'collectief'
- 'interactief'
- 'mee-', 'participatief'
- 'd.m.v. delegatie'
- 'bijdragen tot...'

ACTOREN

De begrippen 'belanghebbenden', 'betrokkenen', 'participanten' etc. verwijzen steeds naar zowel individuele personen, teams en groepen, bedrijven en organisaties, netwerken en andere collectiviteiten.